

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

תוכן

- א. אימתי אמרו מת הבעל נתרקנה רשות לאב בזמן שלא שמע הבעל או שמע והפר או שמע ושתק ומת בו ביום ... אבל אם שמע וקיים או שמע ושתק ומת ביום של אחריו אין יכול להפר. 1.....
- ב. נדרה והיא ארוסה נתגרשה בו ביום נתארסה בו ביום אפי' למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. 3.....
- ג. דמצי מיפר אבל מכאן ואילך לא מצי מיפר. 4.....
- ד. דאין הבעל מיפר בקודמין. 5.....
- ה. דרך תלמידי חכמים עד שלא היתה בתו יוצאה ... כל נדרים שנדרת בתוך ביתי הרי הן מופרין וכן הבעל עד שלא תכנס לרשותו ... כל נדרים שנדרת ... הרי הן מופרין שמשתכנס לרשותו אינו יכול להפר. 5.....
- ו. בעל מהו שיפר בלא שמיעה ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא הוא. 6.....
- ז. האומר לאשתו כל נדרים שתדורי עד שאבא ממקום פלוני הרי הן קיימין לא אמר כלום הרי הן מופרין. 6.....
- ח. האומר לאפטרופוס כל נדרים שנודרת אשתי מכאן ועד שאבא ממקום פלוני הפר והפר לה. 6.....
- ט. שלוחו של אדם כמותו והא לא שמיע ליה. 7.....

דף עב.

א. אימתי אמרו מת הבעל נתרקנה רשות לאב בזמן שלא שמע הבעל או שמע והפר או שמע ושתק ומת בו ביום ... אבל אם שמע וקיים או שמע ושתק ומת ביום של אחריו אין יכול להפר

כבר התבאר לעיל דף סח. שהאשה משתתארים עד שתכנס לחופה ועודה נערה, אין הבעל מיפר לבדו אפילו אם הוא חייב במזונותיה, ולא האב מיפר לבדו, אלא שניהם מפירין בשותפות. מת הארוס¹ בעודה נערה, חוזרת לרשות האב, והוא מיפר נדריה, וזהו שאמרו נתרקנה רשות לאב.

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד רלד יר

הלכות הדרף היומי

מסנת נדרים

ואין צריך לומר שמפר מה שנדרה אחר מות הארוס, או מה שהפר לה כבר הארוס, אלא אפילו מה שנדרה בחיי הארוס ושמע ושתק, ומת ביום שמעו ולא הפר, וכל שכן אם לא שמע הארוס כלל, מפר האב לבדו ביום שמעו אפילו לא שמע ביום שמת הארוס, ואפילו יש לה יבם אחי ארוסה ועשה בה מאמר, מפר האב לבדו.²

ולהרמב"ם י"א³ שאפילו שמע הארוס והפר לה ומת, ואחר כך שמע האב ביום הפרת הארוס⁴, אין האב יכול להפר לבדו. וי"א⁵ בדעתו שיכול האב להפר כל ששמע בחיי הארוס, וביום שהפר הארוס. וי"א⁶ בדעתו שכל שהוא ביום הפרת הארוס יכול האב להפר אולם אם נתארסה בו ביום, קם לו השני תחת הראשון ואז אין רשות לאב להפר, בלי שותפות הארוס האחרון.

וכל זה דוקא שמת הארוס קודם שמעו, או שמת ביום שמעו ולא הפר ולא קיים הנדר, וכן אם הפרו צריך האב לחזור ולהפר ביום שמעו, אבל אם קיים הארוס את הנדר קודם שמת, או שמת אחר יום שמעו אין האב יכול להפר, שכבר קיימו הארוס בשתיקתו ביום שמעו,

אבל בנדרים ששמע בהן הארוס הראשון קודם שימות ולא הספיק להפר, אין האב מפר עד שתחזור ותתארס שיפירו הוא והארוס האחרון, שהארוס השני יכול להפר מה שנדרה תחת הארוס הראשון.

² והר"ן מסתפק דאפשר דאפילו בצירוף יבם א"י להפר, חי רע"א שם

³ כ"ב ב"י בדעת הרמב"ם כך הביאו בשו"ע שם, ודבריו תמוהים לע"ד דזה תלמוד ערוך דנתרוקן רשות להאב ובהדיא כתב הרמב"ם שם דאם שמע הארוס וגם האב ומת הארוס דהאב יכול להפר דנתרוקן רשות לאב, ט"ז שם יג, והלבוש כתב נראה לי דהרמב"ם למעמיה אזיל, דכי היכי דסבירא ליה לעיל דף סז. שכתבנו בשמו דהואיל דכתבה התורה ביום שמעו נבי אישה שלמדנו ממנו דהיכא דשמע האב והפר, ואחר כמה ימים שמע הארוס והפר ביום שמעו דאינו מופר, וסבירא ליה להרמב"ם דהוא הדין אם שמע הארוס והפר כו' כמו שכתבנו לעיל, הכי נמי סבירא ליה הכא דכמו דילפינן מקרא דהיכא דנדרה כשנתארסה והפר האב חלקו ומת דשוב אין הארוס יכול להפר כדבעינן למכתב בסמוך בסעיף ט"ו בעזה"י, הוא הדין היכא דשמע הארוס והפר ומת שוב אין האב יכול להפר, נ"ל. לבוש שם, ועיין ביאור הגר"א ל

⁴ שהרי אם אינו באותו היום גם אם לא מת הארוס אינו יכול להפר לדעת הרמב"ם כמבואר לעיל דף סז. בדעתו. ש"ך שם כב

⁵ ש"ך שם כג וכ"כ בבית יוסף אלא שאחר כך מסיק בהיפך ובב"ה חזר בו ממסקנא זו. וכן דייק בביאור הגר"א שם לא מלשון המחבר.

⁶ כ"ב ה"ז שם ולע"ד נראה דלא נתכוין רמב"ם לזה אלא כוונתו כיון דיש לה ארוס שנתארסה בו ביום קם ליה תחת הראשון ואז אין רשות לאב להפר בלי שותפות האחרון כמו שאין לו רשות בלא ראשון אבל באמת אם אין שם ארוס שני שפיר מפיר האב לבדו כי אז נתרוקן רשות הבעל לו וכבר כללו רמב"ם במה שזכרנו בשמו נמצא שאין כאן מחלוקת בין רמב"ם לטור,

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

ב. נדרה והיא ארוסה נתגרשה בו ביום נתארסה בו ביום

אפי' למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה

כבר התבאר לעיל דף ע"א. שנערה מאורסה שנדרה⁷, ומת הארוס בין קודם שמיעה בין לאחר שמיעה⁸ וי"א דוקא קודם שמיעה⁹, ושמע האב, וחזרה ונתארסה בו ביום אפילו כמה פעמים, האב, והארוס האחרון מפירין נדריה, ואם לא שמע האב בו ביום ונתארסה לאחרים ושמע אחר כך אפילו אחר כמה ימים, האב והארוס האחרון מפירים ביחד ביום ששמעו.

נדרה¹⁰, ושמע אביה ולא שמע ארוסה, ונתגרשה בו ביום ונתארסה לאחר בו ביום אפילו למאה, אביה ובעלה האחרון מפירין נדרים שנדרה בפני ארוס הראשון, מפני שלא יצתה לרשות עצמה שעה אחת, שעדיין היא ברשות האב מפני שהיא נערה.

נערה המאורסה¹¹ שנדרה, ולא שמע אביה ולא בעלה ונתגרשה ונתארסה לאחר אפילו לאחר כמה ימים, כשישמע האב והארוס האחרון מפירין נדרים שנדרה בפני הארוס הראשון, הואיל ולא שמע אותם הראשון. ואם שמע יבואר להלן.

נערה המאורסה שנדרה, אם שמע בעלה¹² קודם שיגרשנה, וגירשה חזרה ונתארסה לאחר, הווי גירושין כמו ספק הקמה¹³ שיש לחוש שקיים נדריה, שכיון שגירשה ודאי לא היה דעתו להפר לה, שמה לו ולנדריה של עינוי

⁷ שו"ע ונו"כ יו"ד רלד יז

⁸ לשון המחבר שם וכ"כ הלבוש וכן דעת הטור

⁹ דעת הרמב"ם שכתב שאין ארוס האחרון מפר בשותפות אב נדרים שנדרה בפני ארוס הראשון אא"כ לא שמע הראשון קודם שמת אבל אם שמע ומת אין האחרון יכול לבטל והב"ח כתב לפרש דברי הרמב"ם דס"ל שיש חלוק בדבר דאם הפר האב חלקו תחלה דקליש חלק הארוס הראשון בעיניו שלא ישמע ראשון, אבל בלא הפר האב תחילה אפילו שמע הראשון מפר האב עם האחרון. ובמ"ז כד הקשה עליו ות"י ויישב דברי הרמב"ם דס"ל דאין הלכה כשמואל ומיתת הארוס הוי כגירושין דמספקא לן אי הוי הקמה עיי"ש, וכתב למסקנא "ע"כ יש להחמיר להלכה כדעת הרמב"ם דלא מועיל הפרת הארוס האחרון עם האב בלא שמע הראשון". ועיין ח"י רע"א שיישב דעת הטור והמחבר ומשמע דס"ל כותיה.

¹⁰ שט"ע ונו"כ שם יח

¹¹ שו"ע ונו"כ שם יט

¹² שו"ע ונו"כ שם כ

¹³ דהוא בעיא דלא איפשיטא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

נפשה שיפירם הרי הוא מגרשה ושונאה, וכיון שקיים כבר, אין האב ולא הארום האחרון יכולין שוב להפר.

ומה שהתבאר לעיל שחוזרת לרשות האב להפר מה שנדרה תחת הארום אף על פי ששמעו, זה דוקא כשמת הבעל מן האירוסין, אבל אם גירשה לא, שספק לנו אם גירושין כהקמה או לא,

לפיכך אם שמע נדרה וגירשה אין האב יכול להפר לא לברו ולא בשותפות עם ארום אחר, ואפילו עם הראשון גם לא, אפילו אם החזירה ביום השמיעה, אבל אם לא שמע הארום הראשון שנדרה וגירשה, הרי דינם לכל דבר כמו נדרה ומת הארום הראשון בין שמע בין לא שמע.

ג. דמצי מיפר אבל מנאז ואילך לא מצי מיפר

אין האב¹⁴ מיפר נדרי בתו ולא הבעל נדרי אשתו אלא ביום שמעו, שהרי כך כתוב במפורש לגבי שניהם (במדבר ל פסוק ו ט) וְאִם הִנִּיא אִבִּיהָ אֶתָּה בְּיוֹם שָׁמְעוּ וְגו' וְאִם בְּיוֹם שָׁמְעָה אִישָׁהּ יִנִּיא אוֹתָהּ וְהִפֵּר וְגו', וסתם ביום, משמע כל אותו היום, ולא מעת לעת, שאם שמע בתחלת הלילה מיפר כל הלילה וכל יום המחרת, ואם שמע סמוך לחשיכה אינו מיפר אלא עד שתחשך.

ואם עבר היום ושתק¹⁵, אפילו לא כיון בשתיקתו אלא לצערה ובדעתו היה שיהא מופר אינו מיפר, דדברים שבלב אינם דברים, ואדרבה שתיקתו הוי קיום, ואינו יכול להפר עוד אותו הנדר. ואם שותק ע"מ לקיים לאלתר שוב אינו יכול להפר אפילו בו ביום¹⁶.

ואם שתק מפני שאינו יודע שיש ביד הבעל להפר, או אפילו יודע אלא שנדרה נדר שסבור שאינו יכול להפר, כגון שסבור שאין נדר זה מנדרי עינוי נפש, יכול להפר אפילו לאחר כמה ימים ולא הוי שתיקתו קיום, ושעת ידיעתו שהוא מנדר עינוי נפש הוה כאילו הוא שעת הנדר או יום השמיעה ויפר לה אותו היום.

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם כא

¹⁵ עיין בתשובת ראש יוסף תשובה ו' דף י"ד שנשאל אשה שנדרה לאחר ל' יום ושמע בעלה ביום שנדרה ולא הפר לה (דאף שעדיין לא חל הנדר יכול להפר כדלקמן סעיף ס"ט) אם יכול להפר לה ביום שחל הנדר או נאמר כיון שלא הפר ביום שמעו שוב לא יכול להפר לה והעלה דבתר יום שנדרה אזלינן וכיון שלא הפר ביום שמעו אינו יכול להפר ואף אם זה הבעל לא הפר לה ביום שמעו משום שהיה סבור שלא יכול להפר אלא כשחל הנדר או היה יודע שיכול להפר אלא שיש לו זמן וא"כ מה שלא הפר היה משום שמעו בדין אפ"ה אינו יכול להפר. ח"י רע"א ובפ"ת שם א.

¹⁶ ש"ך שם לה מהר"ן

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

ד. דאין הבעל מיפר בקודמין

כבר התבאר לעיל דף סז. שאשה שהיתה אלמנה בשעת הנדר, ונשאת קודם שיחול והפר לה בעלה אינו מופר, לא שנא אמרה קונם עלי כבר זה לאחר שלשים יום ונשאת בנתיים, לא שנא אמרה בפירוש קונם עלי כבר זה לאחר שאנשא אינו יכול להפר שנאמר (שם פסוק י) וְנָדַר אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה וְגו', כלומר מה שאסרה על נפשה והיא אלמנה או גרושה אף על גב שעכשיו אינה אלמנה וגרושה אלא נשאת אפילו כך יקום עליה ואין הבעל יכול להפר.

והוא הדין אם היתה ארוסה בתולה שלא היתה לאיש מעולם בשעה שנדרה¹⁷, וחל הנדר אחר שנשאת לו, אינו יכול להפר. וזה נלמד גם כן מקרא דכתיב (שם פסוק יא) וְאִם בֵּית אִישָׁה נְדָרָה וְגו' כלומר מה שנדרה בביתו דהיינו לאחר שנשאת, אבל מה שנדרה קודם לכן בעודה ארוסה אינו יכול להפר, שאין הבעל מפר בקודמין.

דף עב:

ה. דרך תלמידי חכמים עד שלא היתה בתו יוצאה ... כל נדרים שנדרת בתוך ביתי הרי הן מופריז וכן הבעל עד שלא תכנס לרשותו ... כל נדרים שנדרת ... הרי הן מופריז שמשתכנס לרשותו אינו יכול להפר

מכיון שאם נדרה¹⁸ ושמע אביה והפר חלקו בעודה ארוסה, ולא שמע בעלה עד שכנסה לחופה, אינו יכול להפר, שאין הבעל מיפר לבדו נדרים שנדרה קודם לכן, כמו שנתבאר וכן האב אינו יכול להפר שהיר יוצאת מרשותו בנישואין. לכן דרך תלמיד חכם לומר לה קודם שיכניסנה לחופה, כל נדרים שנדרת מהאירוסין¹⁹ עד שתכנס לרשותי לנישואין יהו מופריז, וכן יאמר

¹⁷ וכ"ש אם היתה ארוסה לאחר שנתאלמנה אלא בבתולה היא כיון דהיה יכול להפר או בשותפות הבעל כדלעיל יפר גם עכשיו בשעת חלות הנדר. ש"ך שם נד

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם י

¹⁹ אף על גב דגם מה שנדרה קודם האירוסין מפר לה הארוס בשותפות האב דארוס מפר בקודמין כמו שהתבאר דף סז: מכל מקום נקט כאן משארסתיך דמסתמא כבר הפר לה האב קודם האירוסין שאז היה הוא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

האב לבתו קודם שתצא מביתו, כל נדרים שנדרת עד היום הזה²⁰, יהו מופריין.

ו. בעל מהו שיפר בלא שמיעה ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא הוא

הבעל²¹ או האב יכולין להפר בלא שמיעה, כלומר אפילו לא שמעו שנדרה יכול לומר כל נדרים שנדרה אשתי או בתי יהיו מופריין²², ויש חולקין ואומרים אפילו פקח אינו יכול להפר עד שישמע, אולם אם הפר קודם שישמע ואחר כך שמע, הוי הפרה ואין צריך לחזור ולהפר. אם אמר הרי הם מופרים לכשאשמע²³.

ז. האומר לאשתו כל נדרים שתדורי עד שאבא ממקום פלוני הרי הן מופריין לא אמר כלום הרי הן מופריין

אין האב²⁴ ולא הבעל מפירין קודם שתדור, כגון האומר לאשתו או לבתו כל נדרים שתדורי עד שאבא ממקום פלוני הרי הן מופריין אינן מופריין. כמו שיתבאר להלן דף עה. בעזה"ת.

ח. האומר לאפוטרופוס כל נדרים שנודרת אשתי מכאן ועד שאבא ממקום פלוני הפר והפר לה

לבדו מפר לה. ט"ז שם יא. וכ"כ הב"ח ותירץ עוד דדוקא כששמע נדרה יכול הארוס להפר בקודמין מה שאין כן הכא שלא ידע ולא שמע על איזה דבר נדרה וכן להיש חולקים בסעיף כ"ה מובא להלן מהני הפרה לכשישמע אף על גב דלא שמע עכשיו, והכא בנדרים שנדרה קודם שנתארסה ל"מ עיין שם. ש"ך שם כא²⁰ ולדעת היש חולקים בסעי' כה מובא להלן שצריך שישמע קודם שתצא מביתו דבעי' דבשעת שמיעה תהיה ברשותו ובהפרת הבעל אפשר דאף אם השמיעה תהיה אחר שכנסה מהני ג"כ ולא הוי בכלל אין הבעל מיפר בקודמין כ"כ הר"ן.

²¹ שו"ע ונו"כ שם כה

²² זה דעת הרמב"ם ודוקא שהוא פיקח שראוי לשמוע דקיימא לן כרבי זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו, אבל אם הוא חרש שאינו שומע והוא מדבר אינו יכול להפר לה כיון שאינו ראוי לשמוע ובגמרא הוי [דין] זה איבעיא להו ולא איפשטא רק שבדרך את"ל אמרו שמפיר והרמב"ם פוסק בכל מקום כפי האת"ל והיש חולקין הוא הרא"ש דאינו פוסק כאם תמצוי לומר. ט"ז שם כז ש"ך שם מב

²³ ובע"א לא תועיל הפרה ובאב צריך שתהיה בתו ברשותו לכשישמע וכ"נ מדברי הר"ן שם. ש"ך שם מג

²⁴ שו"ע ונו"כ שם כה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

אין האב והבעל יכולין²⁵ לעשות שליח לא להקמה ולא להפרה, אף על גב שבכמה מצות שבתורה קיימא לן שלוחו של אדם כמותו, כאן מיצטה התורה לשליח²⁶, דכתיב (שם פסוק יד) **אִשָּׁה יְקַיְמֶנּוּ וְאִשָּׁה יִפְרְנֶנּוּ**, משמע אישה דוקא ולא השליח, והבעל ואב שוין הם לכל דבר.

ט. שלוחו של אדם כמותו והא לא שמייע ליה

בכל דבר²⁷ שלוחו של אדם הרי הוא כמותו²⁸ וא"צ למנות השליח בעדים. לפיכך עושה²⁹ אדם שליח להפריש לו תרומות ומעשרות ואפי' אם בעל הבית טמא יכול למנות שליח להפריש בטהרה³⁰. שנאמר כן תרימו גם אתם לרבות שלוחכם. והשליח מברך ולא המשלח³¹.

²⁵ שו"ע ונו"כ שם ל

²⁶ וכי עלה הב"י פלוגתא דר' יאשיה ור"י ופסק שם הרא"ש הלכה כר' יאשיה דמחמיר עי"ש ותמוה דהא לענין הקמה הוי ר' יאשיה להקל דע"י שליח לא הוי הקמה גם בנ"י (פ"ח דב"מ) בסוגיא דשאיילה בבעלים כתב בשם הר"ן כיון דליכא הכרע במלתא קי"ל לחומרא וגבי נדרים לא מצי מפר ע"י שליח וגבי שאילה בבעלים פטור דהמע"ה וכן הביא בש"ע ח"מ (סימן שמ"ה סמ"ו בהג"ה) א"כ ממילא לענין הקמה יש לפסוק דע"י שליח הוי הקמה וצ"ע וע' בתשובת יד אליהו (סנ"א) שהקשה כן על הרמ"א שלא הגיה כאן די"א דיכולים לקיים ע"י שליח כדהביא דעת החולקים לענין שאילה בבעלים ובאמת התמיה נופלת על הרא"ש דכ' בפשיטות דר' יאשיה הוא המחמיר וביותר על הטור דפסק דא"י לקיים ע"י שליח וצ"ע. ה"י רע"א שם כן הקשה בשו"ת סימן מ"ז ועיין שם בסימן מ"ח, יישוב לזה, ועיין פ"ת שם ד

²⁷ כתב בתוספות רי"ד קידושין מב ד"ה שאני ז"ל, יש מקשים א"כ לכל דבר מצוה יועיל השליח ויאמר אדם לחבירו שב בסוכה עבורי הנח תפילין עבורי. ולא מלתא היא שהמצוה שחייבו המקום לעשות בגופו האידך יפטור הוא ע"י שלוחו והוא לא יעשה כלום, ובקצוה"ח קפב א כתב והנראה לענ"ד בזה כיון דשליח של אדם כמותו לא אמרינן אלא במידי דעשיה דאז הו"ל מעשה שלוחו כמותו, אבל במידי דליכא עשיה לא אמרינן שליח של אדם כמותו, וכמ"ש הרא"ש בפירושו לנדרים דף ע"ב (ע"ב ד"ה והא) בהא דעושה שליח להפר נדרי אשתו דפריך בגמרא והא לא שמייע ליה וכתב שם ז"ל, שמייעת האפוטרופוס אינה כשמייעת הבעל ואף על פי שעשאו שליח להפר, דבמידי דממילא לא שייך מינוי שליחות עכ"ל, ומש"ה בפסח וקידושין וגירושין הו"ל מעשה שליח כמותו וכאילו הוא בעצמו שחט הפסח, אבל בתפילין כשהשליח מניח התפילין הנחה זו שהיא עשיה חשוב כאילו המשלח עשה הנחה זו, אבל אכתי לא הגיה התפילין על ראשו אלא על ראש שלוחו דאין גוף השליח כגוף המשלח כיון דבמידי דממילא לא שייך מינוי שליחות. ומש"ה בציצית ותפילין וסוכה נהי דהו"ל עשיית השליח כעשיית המשלח, כיון דגוף שלוחו לא הוי כגופו לא עשה המעשה בגופו אלא בגוף שלוחו, אבל בפסח וקידושין וגירושין, שחישת הפסח ומעשה קידושין וגירושין דהו"ל כאילו עשה הוא, הרי נגמר המעשה, ודו"ק ותשכת דהכי הוא ברירא דהך מלתא.

²⁸ חוץ מלדבר עבירה דקיימא לן אין שליח לדבר עבירה, ודוקא שהשליח בר חיובא, אבל אם אינו בר חיובא הוי שליח אפילו לדבר עבירה. רמ"א חו"מ קפב א

²⁹ רמב"ם הלכות תרומות פרק ד הלכה א, שו"ע יו"ד שלא כט

³⁰ משנה ראשונה חלה פ"ב מ"ג

³¹ מ"ב תלב י

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

דעת רוב הראשונים שצריך מינוי שליחות ממש³² ואין מועיל רק נתינת רשות, ומ"מ העושה שליח לתרום א"צ לומר לו בהדיא שיעשה בשליחות אלא אם אומר לחברו צא תרום סתמא מתפרש באופן המועיל ע"פ דין תורה.
ואין עושין שליח עכו"ם שנאמר גם אתם מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית.

³² חזו"א מעשרות סי' ז' סקט"ו ולא אמרי' דנתינת רשות תהני מדין זכי' כדלקמן דכיון שלא מינה אותו בפירוש י"ל דהדרר בי' אח"כ כיון שאינה זכי' גמורה כמ"ש מרן בלקוטים לזרעים סי' ו' סק"א.